

Krzysztof Gorczyca

Tokary, st. I, gm. Kawęczyn, woj.
konińskie, AZP 64-43/-

Informator Archeologiczny : badania 26, 113

1992

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

Spółdzielnię Lokatorsko-Własnościową „Starówka” w Tczewie. Ślady osadnictwa późnośredniowiecznego i nowożytnego (od XV w.).

W związku z planowaną inwestycją budowlaną niezbędne było przeprowadzenie w maju-czerwcu 1992 r. badań archeologicznych z uwagi na lokalizację inwestycji u zbiegu ul. Chopina i Wodnej, w bezpośrednim sąsiedztwie średniowiecznego układu murów miejskich, częściowo zachowanych do dziś. Rozpoznanie archeologiczne skorelowane zostało z pracami ziemnymi inwestora.

W wyniku nadzoru odkryto, wyeksplorowano i zadokumentowano fragm. konstrukcji drewnianej domostwa, przylegającej doń ulicy? oraz szamba — datowanych na pocz. XV w. Natrafiono na ciekawy zespół ułamków ceramiki, detali architektonicznych, kości zwierzęcych (głównie pokonsumpcyjnych), wyrobów i odpadków skórzanych, metalowych i drewnianych.

Materiał i dokumentację złożono w Muzeum Archeologicznym w Gdańsku, a teren badań zwolniono do dalszych prac inwestorskich.

Tokary, st. I
gm. Kawęczyn, woj. konińskie
AZP 64-43/—

Muzeum Okręgowe w Koninie

Badania prowadził mgr Krzysztof Gorczyca. Finansowane przez Urząd Gminy Kawęczyn. Pierwszy sezon badań. Dwór późnośredniowieczny na kopcu.

Okragły (śr. 60 m.), otoczony rowem kopiec znajduje się ok. 200 m na południowy zachód od kościoła, na terenie gospodarstwa p. Jaromów. Z zachowanych lustracji z l. 1741 i 1761 wynika, że dwór na kopcu w tym czasie jeszcze istniał, jakkolwiek w bardzo złym stanie technicznym. Na planie wsi z 1806 r. na kopcu nie ma już śladów zabudowy. Wynika z tego, że pozostałości dworu rozebrano na przełomie XVIII i XIX w. Brak jest danych pisanych umożliwiających datowanie początków pierwszej siedziby na kopcu.

Kopiec zbudowany jest z gliny. Fakt ten spowodował, że ze względu na panującą suszę kopanie było wyjątkowo utrudnione — zdołano całkowicie zbadać zaledwie 6 m², wykonując 4 wykopy sondażowe.

Sondaż I — położony na południowym skraju kopca, gł. 1,5 m. Z uchwyconego układu stratygraficznego wynika, że kopiec usypany był na terenie, który wysokością nie odbiegał od otaczającego. Do jego budowy użyto materiału uzyskanego z otaczającej fosy (tzw. odwrócona stratygrafia). Materiał ceramiczny wydobyty z warstwy pierwotnej próchnicy pozwala wstępnie datować budowę na w. XV (prawie wyłącznie ceramika stalowoszara).

Sondaż II — położony na północnym skraju kopca, gł. 2,1 m. Podobny układ stratygraficzny. W górnej części wystąpiła gruba warstwa gruzowiskowa. Materiał ceramiczny przemieszany z XVI-XVIII w.

Sondaż III — położony 10 m na południe od sond. II, gł. 2 m. Zaobserwowany tu układ stratygraficzny pozwala przypuszczać, że jeszcze przed usypaniem kopca istniała tutaj w XV w. jakaś murowana budowla (warstwa gruzu na próchnicy pierwotnej) zaopatrzona w piece (kafle garnczkowate). Po jej rozebraniu i nadsypaniu kopca zbudowano kolejną (II?), po której pozostały warstwy gruzowiskowe. Udokumentowanie tej hipotezy wymaga szerszych badań.

Sondaż IV — położony w północnej partii kopca, gdzie widoczne jest wyraźne zapadlisko terenu. Na gł. 1,4 m osiągnięto poziom posadzki piwnicy wymienionej w lustracji z 1741 r. Zbudowana jest ona z cegły układanej w „jodelkę”. W tej części należy lokalizować dwór XVIII-wieczny.

Dokumentacja i materiały znajdują się w Muzeum Okręgowym w Koninie.

Kopiec wymaga dalszych badań.